



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania X. Y.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia [...] 2024 r.
w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym
dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r.,
poz. 709,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 10 kwietnia 2025 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej Radzie
Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

Janusz Niczyporuk Grzegorz Pastuszko Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia [...] 2024 r. (dalej: „Uchwała”) w przedmiocie
nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego
sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie,

ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 709, na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2024, poz. 1186, dalej: „u.KRS”) Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „KRS” lub „Rada”) nie przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie X. Y. (dalej także: „kandydat” lub „uczestnik” lub „odwołujący się” lub „skarżący”) do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie.

Uchwałę tę podjęto w wyniku wyroku Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2024 r., I NKRS 41/24, w drodze którego uchylono zaskarżoną przez odwołującego się Uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z [...] 2024 r.

W uzasadnieniu Uchwały Rada przedstawiła fragmenty stanowiska Sądu Najwyższego. Wynikało z nich, że „Przeprowadzając analizę uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie sposób ustalić w sposób pewny, z jakich względów Rada podjęła decyzję o braku rekomendacji odwołującego się na stanowisko sędziowskie, o które ten się ubiegał. Rada ograniczyła się bowiem do bardzo lakonicznego stwierdzenia, że doświadczenie zawodowe kandydata jest niewystarczające. Nie wyjaśniono jednak dokładnie, na jakiej podstawie wyprowadzono powyższe wnioski, zwłaszcza, że równocześnie przyznano, iż posiada on wieloletnie doświadczenie zawodowe”, a także, że nie da się dowiedzieć „(...) w jaki sposób KRS nie tylko dokonała obiektywnej oceny kwalifikacji odwołującego się (...) czy w ogóle wzięła pod uwagę wszystkie elementy, których uwzględnienia wymaga od niej ustawodawca. (...) w niniejszej sprawie można odnieść natomiast wrażenie, że Rada podjęła decyzję o nierekomendowaniu odwołującego się na stanowisko sędziego sądu rejonowego jedynie z uwagi na ograniczoną ilość spraw z zakresu prawa rzeczowego i spadkowego, które ten przedstawił do opinii na etapie postępowania kwalifikacyjnego”.

Dalej Rada w uzasadnieniu wskazała, że w celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Rada nakreśliła następnie przebieg prac zespołu. Zauważyła mianowicie, że na posiedzeniu 4 listopada 2024 r. zespół członków Rady odroczył posiedzenie zespołu celem wysłuchania uczestnika postępowania. W posiedzeniu zespołu nie uczestniczył przedstawiciel Krajowej Rady Radców Prawnych. Wysłuchanie uczestnika postępowania odbyło się podczas posiedzenia zespołu [...] 2024 r. Następnie członkowie zespołu po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami i ich przeanalizowaniu, omówili szczegółowo zgłoszoną kandydaturę, odbyli naradę i uznali, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Podczas głosowania członkowie zespołu oddali na uczestnika 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”. W rezultacie zespół przyjął stanowisko o nierekomendowaniu go Krajowej Radzie Sądownictwa na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie. W uzasadnieniu stanowiska podkreślono, że za taką decyzją przemawia przebieg wysłuchania kandydata przez zespół.

Kolejno Rada podała, że ustaliła, iż kandydat spełnia wymagania ustawowe, określone w art. 61 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2024, poz. 334) i dokonała jego oceny, kierując się kryteriami, wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: oceną kwalifikacji, doświadczeniem zawodowym, opiniami przełożonych, a także uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego. Wskazała zarazem, że po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy podzieliła stanowisko zespołu i uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nie zostanie przedstawiony wniosek o powołanie tego kandydata na stanowisko objęte konkursem.

W części uzasadnienia obejmującej ocenę kandydata KRS podała, że w każdym postępowaniu dokonuje oceny kandydatów na podstawie załączonych materiałów, ocenianych indywidualnie i że czyniąc to, korzysta z prawa swobodnej oceny tego materiału oraz możliwości nadania decydującego znaczenia określonym wybranym kryteriom ustawowym, na podstawie których podejmuje uchwałę.

Wskazała również, że według dokonanych ustaleń uczestnik postępowania, pretendujący do objęcia stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, spełnił formalnie wszystkie

kryteria wyboru, co oznaczało jej obowiązek do przeprowadzenia weryfikacji i dokonania oceny jego kandydatury.

Wyjaśniając motywacje towarzyszące podjętej decyzji, Rada podkreśliła, że kierowała się oceną kwalifikacyjną, doświadczeniem zawodowym kandydata oraz przebiegiem jego wysłuchania przed zespołem członków Rady. Co do osoby kandydata, podniosła, że posiada on odpowiednie doświadczenie zawodowe, zdobyte w szczególności w trakcie wykonywania zawodu radcy prawnego, a jego kwalifikacje merytoryczne zostały ocenione pozytywnie przez sędziego wizytatora. Podała przy tym, że nie kwestionuje faktu spełnienia przez kandydata wymogów formalnych dla osób ubiegających się o stanowisko sędziego sądu rejonowego. Mimo to jednak uznała, że z uwagi na przebieg wysłuchania kandydata przed zespołem postanowiła go nie przedstawiać do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w niniejszym postępowaniu konkursowym.

KRS zaznaczyła w tym kontekście, że dostrzegła pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w Warszawie z 25 października 2023 r. wobec kandydatury odwołującego się gdzie oddano 8 głosów „za”, 1 głos „przeciw” przy braku głosów „wstrzymujących się”. W jej ocenie nie było to jednak kryterium zasługujące na nadanie mu waloru rozstrzygającego.

Wreszcie Rada zauważyła, że o podjęciu Uchwały o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydata zadecydował przebieg wysłuchania przed zespołem.

W ramach głosowania w dniu [...] 2024 r. Krajowa Rada Sądownictwa na X. Y. oddała 2 głosy „za”, przy 3 głosach „przeciw” i 8 głosach „wstrzymujących się (oddano ogółem 13 głosów). Kandydat nie uzyskał więc wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Pismem z 19 grudnia 2024 r. X. Y. odwołał się od powyższej Uchwały, zaskarżając ją w całości. Wniósł też o jej uchylenie w całości i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonej Uchwale skarżący zarzucił sprzeczność z prawem poprzez naruszenie prawa materialnego, tj.:

1. art. 35 ust. 2 u.KRS poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie polegające na stwierdzeniu przez Radę w

uzasadnieniu Uchwały, że: „Rada jest wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwość nadania decydującego znaczenia określonym, wybranym kryteriom ustawowym, na podstawie których podejmuje uchwałę.” (pkt III Uchwały, akapit pierwszy, str. 5) uzasadniając w ten sposób swoje stanowisko zawarte w pkt. III ppkt 3 Uchwały, że o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury skarżącego zdecydował przebieg wysłuchania przed zespołem członków Krajowej Rady Sądownictwa,

podczas gdy zgodnie z art. 35 ust. 2 u.KRS najważniejszym kryterium oceny kandydata na stanowisko sędziego wymienionym w art. 35 ust. 2 u.KRS jest ocena kwalifikacji kandydata, natomiast w dalszej kolejności powinny być brane pod uwagę pozostałe kryteria wymienione w tym przepisie, wśród których ustawodawca nie wymienił kryterium przebiegu wysłuchania przed zespołem członków Krajowej Rady Sądownictwa:

„2. Przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia:

1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia,

2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów.”;

2. art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu przez Radę oceny skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie, zbadanie tych materiałów w sposób arbitralny oraz niezgodnie z ich treścią, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącego, podczas gdy ustawodawca wymaga, aby w sprawach indywidualnych Rada podejmowała uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone, co wyklucza przyjmowanie przez Radę uchwał w sposób arbitralny;

3. art. 42 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 327¹ § 1 k.p.c. poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie polegające na niewskazaniu przez Radę w uzasadnieniu Uchwały podstaw prawnych, zgodnie z którymi Rada miała zostać wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwość nadania decydującego znaczenia określonym, wybranym kryteriom ustawowym, na podstawie których podjęła Uchwałę oraz na niewskazaniu przyczyn, dla których przy podejmowaniu Uchwały Rada nadała decydujące znaczenie określonemu, wybranemu kryterium, a nie nadała takiego znaczenia innym ustawowym kryteriom,

podczas gdy zgodnie z art. 42 ust. 1 u.KRS: „Uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia”, a zgodnie z zastosowanym odpowiednio art. 327¹ § 1 k.p.c.: „Uzasadnienie wyroku powinno zawierać:

1) wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, obejmującej ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;

2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.”; oraz sprzeczność z prawem poprzez naruszenie przepisów postępowania mającego istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

4. art. 398²⁰ § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS poprzez jego niezastosowanie polegające na niezastosowaniu przez Radę wykładni prawa dokonanej w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy,

podczas gdy zgodnie z art. 398²⁰ § 1 zd. 1 k.p.c.: „Sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy.”.

Krajowa Rada Sądownictwa nie złożyła odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Granice rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy z odwołania od Uchwały KRS w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko sędziowskie wyznacza art. 44 ust 3 u.KRS, który stanowi, że do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy ustawy z dnia 17

listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.) o skardze kasacyjnej. Przepisu art. 87¹ tej ustawy nie stosuje się. Dlatego też stosownie do art. 398¹³ k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie w granicach zaskarżenia i w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod uwagę tylko nieważność postępowania.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, w tym od uchwały podejmowanej na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS w sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że konsekwencją przyznania Radzie przez ustawodawcę wyłącznej kompetencji do oceny kandydatur na sędziów jest ograniczenie roli Sądu Najwyższego do badania, czy zaskarżona uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Wobec powyższego Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziowskie, ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 20 października 2009 r., III KRS 13/09; 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11; 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/12; 12 lutego 2014 r., III KRS 1/14; 4 kwietnia 2013 r., III KRS 173/13; 4 kwietnia 2013 r., III KRS 172/13; 15 maja 2013 r., III KRS 197/13).

Co więcej, w orzecznictwie tym podkreśla się, że sprawowana przez Sąd Najwyższy kontrola obejmuje w szczególności ocenę, czy KRS w odniesieniu do uczestnika procedury nominacyjnej zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 6 października 2015 r., III KRS 50/15; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 9 maja 2019 r., I NO 35/19; 10 października 2019 r., I NO 142/19; 27 maja 2020 r., I NO 41/19). Nie chodzi tu zatem o ocenę kwalifikacji czy wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania, ale formalny aspekt dostępu do służby, o którym mowa w art. 60 w zw. z art. 32 Konstytucji RP (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 27 maja 2020 r., I NO 41/19).

W świetle art. 33 i art. 35 u.KRS. Krajowa Rada Sądownictwa podejmuje uchwałę po wszechstronnym rozważeniu sprawy i ma obowiązek procedować na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz wyjaśnień, o ile zostały złożone, kierując się oceną kwalifikacji kandydata, uwzględniając jego doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; także uwzględnia opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów.

W nawiązaniu do tej regulacji pogląd, że Rada, korzystając ze znacznej swobody oceny kandydatów ubiegających się o pełnienie urzędu na stanowiskach sędziowskich, wydaje rozstrzygnięcia merytoryczne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 marca 2021 r., I NKRS 3/21). Do kompetencji Sądu Najwyższego należy jedynie ustalenie, czy przy dokonywaniu tej oceny Rada nie przekroczyła granic swobodnego uznania (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12; 7 listopada 2016 r., III KRS 27/16; 17 czerwca 2020 r., I NO 155/19; 1 lipca 2020 r., I NO 156/10; 19 stycznia 2021 r., I NKRS 8/21; 9 marca 2021 r., I NKRS 3/21; 13 marca 2021 r., I NKRS 13/21; 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21). Oznacza to, że swoboda wyboru kandydata, który zostanie przedstawiony Prezydentowi RP, nie jest nieograniczona, a jego wyboru nie można odrywać od ustawowych przesłanek czy zgromadzonej w sprawie dokumentacji (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 3 czerwca 2019 r., I NO 36/19; 1 lipca 2020 r., I NO 17/20).

Zgodnie z art. 42 ust. 1 u.KRS Rada zobowiązana jest do sporządzenia uzasadnienia uchwały podejmowanej w sprawach indywidualnych. Przepis ten, wraz z art. 60 Konstytucji RP, który chroni prawo obywateli polskich korzystających z pełni praw publicznych do dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach, tworzą zasadnicze ramy kontroli legalności uchwał Krajowej Rady Sądownictwa.

Nie ulega wątpliwości, że uzasadnienie uchwały, o którym mowa we wskazanej regulacji, pozwala dokonać Sądowi Najwyższemu oceny prawidłowości kierowania się kryteriami oceny sformułowanymi w art. 33 i art. 35 u.KRS w sposób, który nie stanowiłby nieuprawnionej oceny merytorycznej kandydata przez Sąd Najwyższy. Kierowanie się przez Radę przejrzystymi, jednolitymi i sprawiedliwymi (racjonalnymi) kryteriami selekcyjnymi musi zatem jasno wynikać z uzasadnienia

uchwały (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 1 lipca 2019 r., I NO 70/19). Z tego też powodu w uzasadnieniu należy wskazać te kryteria, które stanowiły przesłankę decydującą o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydata na urząd sędziego tak, aby można było stwierdzić, że w trakcie procedury konkursowej o przedstawieniu lub nieprzedstawieniu danego kandydata na stanowisko sędziowskie decydowały racjonalne kryteria oceny (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19).

Wskazany wyżej sposób konstruowania uzasadnienia nie wynika oczywiście z literalnego brzmienia art. 42 u.KRS, ale jest efektem jego celowościowej wykładni. Ta zaś nakazuje sądzić, że z procesowego punktu widzenia uzasadnienie spełnia określoną funkcję, tj. służy konkretnie ukazaniu okoliczności, które daną decyzję czynią zasadną. Przy takim założeniu nie można mieć wątpliwości, że treść uzasadnienia nie powinna być zdawkowa i ograniczać się do gołosłownego zapewnienia o zastosowaniu „przejrzystych i obiektywnych kryteriów oceny”, bądź przyjęciu innego kryterium. Tego rodzaju zapewnienie, niepogłębione w warstwie argumentacyjnej, trudno uznać za wystarczające.

Mając na uwadze powyższe, nie można jednak oczekiwać, że uzasadnienie będzie powtarzać całość zgromadzonego materiału w sprawie. Taki sposób jego sporządzenia odbiegałby bowiem od reguł powszechnie przyjętej praktyki.

W tym kontekście należy podkreślić, że uzasadnienie ma istotne znaczenie z punktu widzenia potrzeby samokontroli organu, który wydaje rozstrzygnięcia. Dzięki temu bowiem organ ów zyskuje możliwość wykazania, że rozstrzygnięcie jest materialnie i formalnie prawidłowe oraz odpowiada wymogom sprawiedliwości; dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym rozstrzygnięciem; służy indywidualnej akceptacji rozstrzygnięcia; umacnia poczucie zaufania społecznego i demokratycznej kontroli nad organami władzy; wzmacnia bezpieczeństwo prawne; jest podstawą kontroli zewnętrznej, w szczególności sprawowanej przez sądy krajowe, a także sądy międzynarodowe (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z: 31 marca 2005 r., SK 26/02; 16 stycznia 2006 r., SK 30/05; 30 maja 2007 r., SK 68/06; postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 11 kwietnia 2005 r., SK 48/04; wyroki Sądu Najwyższego z: 25 maja 2021 r., I NKRS 49/21; 21 lutego 2023 r. I NKRS 2/23).

Przechodząc do oceny zarzutów podnoszonych przez odwołującego się, należy uznać je za zasadne, przy jednak zachowaniu pewnej dozy krytycyzmu względem użytej, przynajmniej w niektórych fragmentach, dla ich obrony argumentacji.

Jeśli idzie o zarzut naruszenia art. 35 ust. 2 u.KRS poprzez jego błędną wykładnię, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie polegające na stwierdzeniu, że „Rada jest wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwość nadania decydującego znaczenia określonym kryteriom ustawowym na podstawie których podejmuje uchwałę”, Sąd Najwyższy stwierdza, że zarzut ten jest zasadny tylko częściowo.

Za nieprawidłowy należy uznać kierunek wykładni, w którym pozbawia się KRS prawa do wyboru jednego z kryteriów ustawowych jako decydującego przy ocenie kandydata. W istocie rzeczy oznacza on bowiem ograniczenie przyznanej Radzie kompetencji swobodnej oceny zgromadzonego materiału i kryteriów wyboru, stojąc przy tym w sprzeczności z dotychczasowym orzecznictwem. Z tego ostatniego wynika mianowicie, że w sferze uprawnień Rady leży zarówno dobór kryteriów oceny, jak również znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydata (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 5 września 2013 r., III KRS 210/13; 24 kwietnia 2019 r., I NO 16/19; 24 marca 2021 r., I NKRS 26/21), a także, że art. 35 ust. 2 u.KRS zawiera otwarty katalog kryteriów, którymi winna kierować się Rada, a które mają charakter fundamentalny; jeśli odstępuje ona od zastosowania w ramach określonego postępowania konkursowego od tychże kryteriów i przypisuje w danej sprawie podstawowe znaczenie innemu kryterium, to ciąży na niej obowiązek zachowania szczególnej ostrożności i sformułowania adekwatnego uzasadnienia w tej mierze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2024 r., I NKRS 101/23).

Sąd Najwyższy przyznaje natomiast rację skarżącemu w części, w której wskazuje on na zastosowanie pozaustawowego kryterium, tj. wysłuchania przed zespołem członków Rady. Niewątpliwie bowiem takie kryterium, wobec jego niejasnej treści, nie powinno zostać wykorzystane w ramach dokonanej oceny, a już na pewno nie powinno zyskać rangi kryterium decydującego. W tym względzie zwraca uwagę fakt, że Krajowa Rada Sądownictwa wspominając o przebiegu przesłuchania przed zespołem członków Rady nie sprecyzowała, jakie okoliczności

lub zagadnienia wchodziły tutaj w grę. Tym samym nie była ona w stanie przekonująco uzasadnić, że istnieją realne powody świadczące na niekorzyść kandydata, które przesądzą o tym, że pomimo braku kontrkandydatów nie mógł on zostać rekomendowany Prezydentowi.

Zdaniem Sądu Najwyższego nie jest natomiast zasadny zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez błędną wykładnię, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu przez Radę oceny skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie, zbadanie tych materiałów w sposób arbitralny oraz niezgodnie z ich treścią, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącego.

Sąd Najwyższy nie podziela twierdzenia skarżącego, jakoby KRS z jednej strony skupiła się na wybranym przez siebie kryterium pozaustawowym tj. przebiegu wysłuchania przed zespołem członków Rady, z drugiej zaś nie uwzględniła – z zachowaniem wymogów określonych w art. 33 ust. 1 u.KRS – prawem przepisanych kryteriów ustawowych, takich jak ocena kwalifikacji kandydata, w szczególności wydana 11 października 2023 r. pozytywna ocena kwalifikacji skarżącego, którą sporządziła sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie E. P. oraz pozytywna opinia kandydatury skarżącego wydana przez Kolegium Sądu Okręgowego w Warszawie 25 października 2023 r. Zdaniem Sądu Najwyższego przeczą temu fragmenty uzasadnienia zawierające charakterystykę kandydata (str. 3 Uchwały), oraz jasny wykaz kryteriów poddanych badaniu: oceny kwalifikacyjnej, doświadczenia zawodowego, poparcia środowiska sędziowskiego (str. 5 Uchwały).

W świetle tych ustaleń nie da się przyjąć, że Rada nie przeprowadziła wszechstronnego rozważania sprawy i tym samym wszechstronnej oceny kandydata w rozumieniu art. 33 ust. 1 u.KRS.

Jeśli idzie o zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 327¹ § 1 k.p.c. poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie polegające na niewskazaniu przez Radę w uzasadnieniu Uchwały podstaw prawnych, zgodnie z którymi Rada miała zostać wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwość nadania decydującego znaczenia określonym, wybranym kryteriom ustawowym, na podstawie których

podjęła Uchwałę oraz na niewskazaniu przyczyn, dla których przy podejmowaniu Uchwały Rada nadała decydujące znaczenie określonemu, wybranemu kryterium, a nie nadała takiego znaczenia innym ustawowym kryteriom, Sąd Najwyższy zajmuje stanowisko, że przedmiotowy zarzut jest zasadny tylko częściowo.

Nawiązując do wcześniej skreślonych już uwag, należy przypomnieć, że KRS pozostaje wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwość nadania decydującego znaczenia określonym, wybranym kryteriom ustawowym. Przyznane jej w tym zakresie możliwości prawnego działania wynikają z obowiązujących regulacji ustawowych i są jednym z podstawowych elementów jej aktywności w ramach procedury powoływania sędziów.

Przy uwzględnieniu powyższego warto zaznaczyć, że w uzasadnieniu zaskarżonej Uchwały Rada przedstawiła charakterystykę odwołującego się, wskazała kryteria jakimi kierowała się dokonując oceny kandydata i potwierdziła je co do dwóch kryteriów. W tej części, jeśli idzie o stopień „nasylenia” argumentacją, uzasadnienie jest w ocenie Sądu Najwyższego ujęte w sposób satysfakcjonujący.

Wadliwie jawi się natomiast uzasadnienie kryterium pozaustawowego „przebiegu jego wysłuchania przed zespołem członków Rady”, które legło u podstaw decyzji Rady. W tym przypadku – zdaniem Sądu Najwyższego – mamy do czynienia z wyraźnym deficytem, który powoduje, że ani odwołujący się, ani Sąd Najwyższy nie jest w stanie poznać motywów postępowania Rady. Nie ma możliwości zbadania, czy rozstrzygnięcie jest materialnie i formalnie prawidłowe i czy dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym przez Radę rozstrzygnięciem. Z tego też względu podniesiony zarzut należy uznać za zasady.

Za częściowo uzasadniony należy wreszcie uznać zarzut naruszenia art. 398²⁰ § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS poprzez jego niezastosowanie polegające na niezastosowaniu przez Radę wykładni prawa dokonanej w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście Sąd Najwyższy wskazuje, że wprawdzie Rada jest związana dokonaną przezeń wykładnią prawa, jednak po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, zachowuje ona pełne prawo do ponownej oceny kandydata. W tym celu wyznaczany jest zespół, który przygotowuje własne stanowisko, zaś sama Rada – po zapoznaniu się z tymże stanowiskiem – wszechstronnie rozważa sprawę i podejmuje

uchwałę. W ocenie Sądu Najwyższego w przedmiotowej sprawie KRS, działając w ramach wskazanego wyżej schematu, uwzględniła wyrok i dodatkowo przeprowadziła ponowną weryfikację kandydata. Takie działanie mieściło się w sferze jej ustawowych kompetencji.

Wobec uzasadnionych zarzutów zastosowania przez Radę kryterium pozaustawowego i braku stosownego w tym zakresie uzasadnienia Uchwały, Sąd Najwyższy stwierdza, że odwołanie skarżącego podlega uwzględnieniu.

Stąd, biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS orzekł jak w sentencji.

[D.Z.]

[r.g.]

Janusz Niczyporuk

Grzegorz Pastuszko

Paweł Wojciechowski